

CEDO a condamnat Romania la plata a 350.000 euro pentru victimele Revolutiei din 1989 de la Timisoara, care au reclamat modul de desfasurare a anchetei, incalcarea dreptului la viata si supunerea la tortura. Avocatul Antonie Popescu: "Din cauza pozitiei acuzatilor in cadrul noii puteri instaurate in Romania dupa 1989, autoritatile s-au aratat reticente cu privire la instrumentarea cauzei" (Document)

Scris de L.J.

Curtea Europeana a Drepturilor Omului (CEDO) a dispus ca Guvernul roman sa acorde despagubiri in valoare de aproximativ 350.000 de euro celor 72 de victime ale Revolutiei din 1989 de la Timisoara care au reclamat represaliile armate din timpul demonstratiilor din seara de 16 decembrie 1989, impotriva regimului comunist condus de Nicolae Ceausescu. Potrivit hotararii CEDO emisa marti, 26 martie 2013, in cazul nr. 10425/09 care ii vizeaza pe Aczinski si alti 71 de persoane, care sunt victime sau moartorii ale acestora, Curtea a constatat incalcare art. 2 si 3 din Conventia pentru apararea Drepturilor Omului si a Libertatilor fundamentale, care stabileste dreptul la viata al oricarei persoane (art.2) si interzicerea torturii (art.3), si a dispus ca Statul Roman sa platasca daune morale in valoarea de cate 5.000 de euro pentru 66 de reclamanti, in cazul incalcarii art. 2 si cate 3.500 EUR pentru 7 dintre reclamanti, in cazul incalcarii art. 3.

Curtea Europeana a Drepturilor Omului (CEDO) a dispus ca Guvernul roman sa acorde despagubiri in valoare de aproximativ 350.000 de euro celor 72 de victime ale Revolutiei din 1989 de la Timisoara care au reclamat represaliile armate din timpul demonstratiilor din seara de 16 decembrie 1989, impotriva regimului comunist condus de Nicolae Ceausescu. Potrivit hotararii CEDO emisa marti, 26 martie 2013, in cazul nr. 10425/09 care ii vizeaza pe Aczinski si alti 71 de persoane, care sunt victime sau moartorii ale acestora, Curtea a constatat incalcare art. 2 si 3 din Conventia pentru apararea Drepturilor Omului si a Libertatilor fundamentale, care stabileste dreptul la viata al oricarei persoane (art.2) si interzicerea torturii (art.3), si a dispus ca Statul Roman sa platasca daune morale in valoarea de cate 5.000 de euro pentru 66 de reclamanti, in cazul incalcarii art. 2 si cate 3.500 EUR pentru 7 dintre reclamanti, in cazul incalcarii art. 3.

Prin decizia adoptata, CEDO a admis solicitarea celor 72 de reclamanti, care au atacat modul in care autoritatile competente, respectiv procurorii militari, au efectuat ancheta cu privire la moartea rudelor sau alzuului la care au fost supusi de fortele armate in decembrie 1989. Avocatul Antonie Popescu (foto) impreuna cu avocatul Ionut Matei, apărătorii ai celor 72 de reclamanti, au demonstrat in fata judecatorilor CEDO ca au fost incalcate art. 2 si 3 din Conventia Drepturilor Omului, aratand ca ancheta procurorilor militari nu s-a desfasurat in mod corect, iar autoritatile din cadrul noii puteri instaurate in Romania dupa 1989 s-au aratat reticente cu privire la instrumentarea cauzei.

Prezentam in continuare o parte din concluziile formulate de avocati Antonie Popescu si Ionut Matei la CEDO:

"Era obligatia Statului de a reactiona cu promptitudine si fara intarzieri inutile pentru a preveni orice aparitie de toleranta la acte ilegale sau complicitate". De altfel, coruptia tot mai extinsa in Romania, era vazuta de experti internationali, ca fiind generata de lipsa reformei si pasivitatea Justitiei, in lamurirea unor aspecte si momente fundamentale ale istoriei recente. (...) Pe de alta parte, de principiu, actiunea penala este o actiune publica, apartine statului, este un drept regalian si o obligatie fata de cetateni, in respectul fata de lege, astfel incat procurorii care au instrumentat dosarele penale aveau obligatia sa identifice parțile vatamate, sa constate prejudiciul, sa-l evalueze, sa sustina constituirea celor vatamati, ca parte civila in proces. (...)

Cu privire la incalcare Conventiei va rugam sa observati, in primul rand, ca violentele aplicate de agentii statului se pot analiza ca o incalcare a art. 2 din Conventie, si atunci cand nu exista deces al victimei, dar gradul si tipul fortelei demonstreaza intentia neechivoca de a ucide. (...)

In prezenta cauza, va rugam sa luati act de faptul ca o parte dintre reclamanti sunt solicitantii/complimentarii unor manifestari anticomuniste ucide in timpul Revolutiei de la Timisoara, iar ceilalti reclamanti au fost grav vatamati de gaoane in cursul acestor evenimente. Dinca raspunderea penala si portiunilor care au recurs la forta nu este vizata de procedura in timpul Conventiei, nu se contesta faptul ca, in decembrie 1989, agentii statului au folosit la Timisoara arme de foc pentru reprimarea manifestatiilor anticomuniste, omorand mai multe zeci de persoane si ranind grav altele cativa sute. Prin urmare, fiind nedreptatea de folosirea de forta letala impotriva populatiei civile care manifesta in 1989 la Timisoara, consideram ca art. 2, sub aspect procedural, se aplica tuturor reclamantilor.

Reclamantii sustin ca ancheta declarata in urma represaliilor manifestatiilor anticomuniste de la Timisoara nu a permis stabilirea cu promptitudine a raspunderii cu privire la decesul solicitantului/fiului si la rana celorlalti. Procedura nu s-a desfasurat in mod corect deoarece, din cauza pozitiei acuzatilor in cadrul noii puteri instaurate in Romania dupa 1989, autoritatile s-au aratat reticente cu privire la instrumentarea cauzei.

Sumele acordate de instantele nationale nu vizau repararea neplacozilor si a incertitudinii care rezulta din desfasurarea anchetei, ci aveau ca scop despagubirea reclamantilor pentru pierderile materiale suferite ca urmare a atingerii aduse integritatii lor fizice sau celei a apropiatilor lor si sa compenseze prejudiciul moral, consecinta directa a acestor atingeri. In plus, in niciun moment autoritatile interne nu au recunoscut, in mod explicit sau in esenta, vreo deficiente a anchetei.

Prin urmare, consideram ca, reclamantii sunt victime in ceea ce priveste capatul de corare intentionat pe art. 2 din Conventie sub aspect procedural. Dreptul la un proces echitabil constituie una din componentele principialului asigurarii promovarii dreptului intr-o societate democratica. In acesti timp, dreptul la un proces echitabil este o componenta esentiala a altui principiu fundamental care rezulta din principiile Conventiei si se aplica in jurisprudenta organului saib, anume acela al afirmarii unei entiti publice europene si drepturilor omului.

Anemid ca in perioada 17-20 decembrie 1989, la Timisoara, s-au inregistrat 72 de morti si 253 de raniti, printre impuscaturile, in timp ce alte 43 de persoane au fost batute de catre fortele armate. Ca urmare a acestui eveniment, procurorii militari au deschis in data de 12 ianuarie 1990 o ancheta, in urma careia 7 ani mai tarziu, in 1997, generalii Victor Abramoie Stanulescu si Mihai Chitac au fost defertati justitiei. In anul 2000 cei doi au fost condamnati la 15 ani de inchisoare, iar in 2001 Procurorul General al Romaniei de la acea vreme, Jolta Tanase, a formulat un recurs in anulare, in urma caruia procesul a fost rejudicat la generalii Stanulescu si Chitac au fost eliberati din arest. Inalta Curtea de Casatie si Justitie a dispus irsa in octombrie 2008 condamnarea celor doi generalii la 15 ani de inchisoare pentru implicarea in masacrul din decembrie 1989 de la Timisoara.

Citi aici concluziile formulate de avocati Antonie Popescu si Ionut Matei in fata judecatorilor CEDO.